

Om Columbus' motiver og hans første møte med "indianerne"

1. Les relevant pensum, spes. Fuglestds *Latin-Amerika og Karibiens historie* og Steengaards "Det portugisiske imperiet".
2. Les utdrag fra Columbus' memoarer nedenfor.
3. Les utdrag fra Columbus' dagbok nedenfor.
4. Forslag til spørsmål som kan diskuteres i gruppene og som det kan være lurt å tenke på når du leser utdragene fra Columbus' tekster:
 - a. Hvilke elementer i tekstene bygger opp under synspunktet om at Columbus var først og fremst på jakt etter rikdom?
 - b. Hva taler for at Columbus var mest opptatt av ære?
 - c. Er misjonsiver eller religiøst overbevisning et viktig element i tekstene?
 - d. Kan vi lære noe om Amerika eller indianerne gjennom tekster av denne typen?
 - e. Er det noen forskjell på dagboka og memoarene med hensyn til hvilke motiver som er mest framtrede?
 - f. Hadde iberernes motiver noen betydning for den videre utviklingen i Karibien og Latin-Amerika?

Tekst 1: *Fra Columbus' dagbok* (12. oktober 1492). Fra Ørjan Olsen: *De store opdagelser* (Nasjonalforlaget, 1929)

"De går alle helt nakne slik som de kom av mors liv, selv kvinnene – selv om jeg ikke så mer enn én eneste virkelig ung kvinne. Alle jeg så var meget unge, ingen over 30 år – de var velskapte, med vakker kropp og fint ansikt. Håret er stritt, nesten som håret i en hestehale, og kort. De bærer det fremoverbørstet til øyenbrynene – bare en liten del av håret på bakhodet får vokse fritt og uklippet. De er av samme farge som folket på De kanariske øyer, verken svarte eller hvite – men noen *maler* seg svarte, andre hvite, atter andre røde. Noen maler sitt ansikt, noen kroppen, noen bare øynene og andre bare nesen. De bærer ingen våpen og kjenner i det hele tatt ikke til slikt, for jeg viste dem et sverd, og de grep omkring klingene på det og skar seg av uforsiktighet. De kjenner ikke jern. Deres spyd er trestenger uten jern, noen av dem har som spiss en fisketann eller noe lignende. De har alle en stolt holdning, en statelig skikkelse og godmodige, edle trekk... De ville bli gode og brukbare slaver, for jeg iakttok at de hurtig oppfattet hva man sa dem. Jeg tror også at de snart ville kunne omvendes til kristendommen, for det syntes meg som om de ikke hadde noen religion. Om det behager Gud, vil jeg ved min avreise ta med seks innfødte, for at de kan lære spansk. Foruten papegøyer så jeg ingen dyr på øya. (...)

Jeg gjorde meg umake med å finne ut om det fantes gull. Jeg så nemlig at noen folk bar små stykker i nesen og ved tegn erfarte jeg at det syd for øya finnes en konge, som har store kar og ellers meget av det. Jeg ville bevege dem til å følge meg dit, men merket snart at de ikke følte noen tilbøyelighet til det."

Tekst 2: Innledning til Columbus' memoarer.

"...og jeg så kongen av maurerne komme ut av byporten og kysse deres høyhets kongelige hender... og deres kristne høyheter tenkte på meg for å sende meg til India for å se prinser,

folk og land... og dere tenkte på hvordan disse skulle omvendes til vår hellige tro, og dere befalte at jeg ikke skulle dra landveien østover som var vanlig, men vestover som helt til i dag vi ikke vet om noen mann har dratt før. Derfor, etter å ha drevet ut alle jødene fra deres områder i den samme måneden januar, kommanderte deres høyheter at jeg med en tilstrekkelig flåte skulle dra til disse nevnte stedene i India, og for dette ga dere meg store premier og adlet meg slik at jeg fra nå av kan titulere meg "Don" og være "Oseanenes admiral og visekonge og guvernør av de øyene og kontinent som jeg måtte oppdage... og at min eldste sønn skal etterfølge meg i den samme posisjonen og slik videre fra generasjon til generasjon i evighet."